

PRODUKSJONSTILSKOTT - miljøkrava

Webinar 20.oktober 2022

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

20.10.2022

§ 4 tredje og fjerde ledd

- Gjeld inngrep som forringar kulturlandskapet og
- Krav om vegetasjonssone mot vassdrag

- Tidlegare kommentert i rundskriv under § 11 første ledd – no under § 4
- Brot på miljøkrava gav tidlegare avslag – no avkorting

Formål med miljøkravet

- Meir miljøvenleg landbruksproduksjon
- Ivareta miljøverdiar i landbruket sitt kulturlandskap
- Redusere forureinsing frå jordbruket

§ 4 tredje ledd – inngrep som forringar kulturlandskapet

- Inngrep som forringar kulturlandskapet
- Med kulturlandskap meiner ein
 - Landskapsbiletet
 - Mangfaldet i naturen
 - Kulturhistoriske verdiar

Eksempel på inngrep

- Oppdyrking av skogbryn, kantsoner og andre restareal mot innmark
- Fjerning av åkerholmar, steingjerder og gamle rydningsrøyser
- Oppdyrking eller fjerning av ferdselsårer
- Tiltak i utvalte naturtyper etter naturmangfaldslova som ikkje er i tråd med godkjent tiltaksplan
- Planering av jordbruksareal
- Kanalisering og lukking av elver, bekkar og grøfter
- Sprøyting av kantvegetasjon og åkerholmar med mindre dette er eit ledd i skjøtsel av kulturlandskapet

Foto: Laila Marie Sorte

Virkeområde

- § 4 tredje ledd første punktum:
Dersom det «på» eller «i tilknytning til arealet foretaket disponerer» blir foretatt inngrep, skal tilskotet avkortast.
- § 4 tredje ledd andre punktum:
presisering – på «eiendom som foretaket helt eller delvis disponerer
- Konkret vurdering i kvar enkelt sak – tilknytning mellom inngrep og areal
 - Eksempel klar tilknytning: Inngrep i skogbryn eller steingjerde inntil arealet foretaket disponerer

§ 4 tredje ledd forts

- Forholdet til andre reglar
 - Eit inngrep som ikkje oppfyller vilkåra i § 4 tredje ledd må eventuelt følgjast opp etter anna regelverk
 - Avkorting etter § 4 skal ikkje nyttast som substitutt for tilfelle der dette ikkje blir gjort
 - Brot på vilkåra etter § 4 tredje ledd og samtidig brot på anna regelverk
 - Avkorting etter § 4 og **ikkje** samtidig § 11 – brot på «annet regelverk for jordbruksvirksomhet»
- Søkar er ansvarleg, uavhengig av skuld
 - Det er føretaket som **disponerer areala**, enten som eigar eller leigar og søker tilskot

§ 4 tredje ledd forts

- § 4 tredje punktum: førehandsgodkjenning av inngrep når
 - Anna regelverk ikkje er til hinder for det
 - Dersom inngrepet avhjelper større driftsmessige ulemper
- Konkret vurdering: Er fordelene med inngrepet større enn omsynet til kulturlandskapet?
- Kommunen kan ikkje godkjenne inngrep som går ut over deira myndigheit.
 - Søkepliktige tiltak f.eks. planering > 1 daa

§ 4 tredje ledd – storleik avkorting

- Rimeleg og forholdsmessig – konkret vurdering pr sak
 - Karakter
 - Omfang
 - Alvorsgrad
- Utgangspunkt for vurderinga
 - Norm er 50 % av føretaket sitt totale tilskott etter § 4 (areal)
 - Alltid vurdere om høgare eller lågare avkorting i forhold til karakter og kor alvorleg inngrepet er
- Relevante moment
 - «Skal» avkorte.
 - Ikkje eit vilkår at det er utvist skuld men kan vere eit moment ved storleiken til beløpet

§ 4 fjerde ledd – krav om vegetasjonssoner

- Formål med miljøkravet
 - Meir miljøvenleg jordbruksproduksjon ved å i vareta miljøverdiar
 - Redusere forureining
 - Vegetasjonssona på to meter skal motvirke avrenning
- Avkorting
 - Dersom **ikkje** vegetasjonssone på **minst to meter** mot vassdrag – avkorting
 - Vegetasjonssona skal **ikkje** jordarbeidast
- Vegetasjonssone mot vassdrag med årssikker vassføring
 - Sone på «minst to meter» er eit absolutt minstekrav
 - «Årssikker vannføring» - definisjon i «Vannressurslova» § 3
 - Målt horisintalt frå vassdraget sin normalvass-stand

§ 4 fjerde ledd forts

- Forholdet til andre reglar
 - Avkorting uavhengig av om inngrepet er regulert etter anna regelverk
 - Fastsett breiare enn to meter – berre muleg å avkorte om regelstridig forhold
 - også inneber at sona på to meter er brote
- Om hausting og beiting , samt tre og buskar i vegetasjonssona
 - Kan haustast og beitast
 - Ikkje jordarbeidast
 - Ikkje sprøytast
 - Unntak når ledd i skjøtsel og er godkjent av Mattilsynet
 - Ikkje krav om at det skal vere buskar og tre i sona
 - Ev. reaksjon på fjerning av tre må gjerast i medhald av «Vannressurslova»

§ 4 fjerde ledd forts

- Søkar er ansvarleg, uavhengig av skuld
 - Føretaket som disponerer areala (eigd eller leigd)
 - Avkorting uavhengig av om føretaket har opptrådt uaksomt eller ikkje
- Retningslinjer for storleik på avkortingsbeløpet
 - Rimeleg og forholdsmessig
 - «Skal» avkorte når vegetasjonssone er under to meter
 - Kravet til vegetasjonssone er absolutt men konkret vurdering pr. tilfelle
 - Utgangspunkt og vurdering
 - Normen er eit enkeltbeløp på 20.000 kr
 - I tillegg 1.000 kr pr. meter der kravet til vegetasjonssone ikkje er oppfylt – lengdemeter mot vassdrag
 - Beløp kan justerast men skal meir til å fråvike norm enn ved inngrep i kulturlandskapet